

УТВЪРДИЛ:

2023 година

инж. АТАНАС СТОИЛОВ
Кмет на Община Аксаково



СТРАТЕГИЯ
ЗА
ПОДКРЕПА ЗА
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА
ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
В
ОБЩИНА АКСАКОВО
за периода 2023-2025г.

І.ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е резултат от анализ на състоянието на основните показатели на общинската образователна система, отчита програмите и стратегиите за развитие на детски градини, училища и Център за подкрепа за личностно развитие в община Аксаково и основните стратегически планове и нормативни документи на Европейския съюз и Република България.

Предназначението на Стратегията е да анализира проблемите в системата на предучилищното и училищното образование в общината, да определи мястото на институциите в системата и насоките за развитие за периода 2023-2025 г. при прилагане разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/. Разработването на Стратегията цели да се определят приоритетите в развитието за системата на предучилищното и училищното образование в общината, целите и мерките за тяхното реализиране и да се ангажират отговорните за това институции.

Промените, настъпващи в българското образование днес, са свързани със свободното движение на хора, правото на избор и изискванията на родителите относно образователните институции. Община Аксаково, със споделените отговорности на всички институции, свързани с нашите деца, е призвана да работи за адекватност и конкурентност в обучението и възпитанието им.

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа на личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на децата и учениците. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик. Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват там, където са децата или учениците – в детските градини, в училищата, в Центъра за подкрепа за личностно развитие /ЦПЛР/ и в Център за обществена подкрепа /ЦОП/. За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата е необходимо да работят психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители. В детската градина и училището може да работят и други специалисти в зависимост от оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие. Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите, от специалистите или от специалистите в центъра за подкрепа за личностно развитие. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на детето или ученика. Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се организира и осигурява в съответствие с разработените областни стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на анализ на потребностите от обща и допълнителна подкрепа във всяка община на територията на областта.

Подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици и цели да осигури:

- ✓ съответствие с индивидуалните им потребности;
- ✓ подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им;
- ✓ осъществяване на подкрепата за детето и ученика най-близко до мястото, където живее и учи.

Осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование се осъществява в партньорство между държавните и местните органи и структури, както и с доставчиците на социални услуги.

Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците която институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват, е неразделна част от самостоятелно разработени и прилагани цялостни политики, чиито основни принципи са:

- ✓ изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- ✓ утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- ✓ развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Областната стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, училищата, Център за подкрепа за личностно развитие и ЦОП и включва:

1. Екипна работа между учителите и другите специалисти;
2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. Кариерно ориентиране на учениците;
6. Занимания по интереси;
7. Библиотечно-информационно обслужване;
8. Грижа за здравето;
9. Поощряване с морални и материални награди;
10. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
11. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
12. Логопедична и психологична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. Работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и рехабилитация при физически увреждания;
3. Осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. Ресурсно подпомагане.

Стратегията за развитие за личностното развитие на децата и учениците в Община Аксаково за периода 2023 – 2025 година е дългосрочен документ, който се основава на извършения анализ на потребностите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Аксаково и идентифициране на тенденциите за развитие, като определя визията и общите стратегически цели на общинската политика за личностно развитие на децата и учениците до 2025 година.

Настоящата Стратегия е основана на разбирането, че в центъра на образователната система е личността на детето и ученика. Работата и интересите на всички участници в образователния процес трябва да бъдат в посока на основната цел – равен достъп и качествено образование за всички деца.

Стратегията прилага принципите, въведени с чл. 3 на ЗПУО. Според закона образованието, като процес на обучение, възпитание и социализация е национален приоритет и се развива в съответствие със следните принципи:

- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- качество на образованието;
- ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече с участието на самите деца.

Задачата на Стратегията е да формулира целите за развитие на училищното образование и предучилищното обучение, подготовката и личностното развитие на децата и учениците в община Аксаково, както и да очертае основните мерки за тяхното постигане.

Настоящият документ се приема за периода до 2021 година. За по-добра ефективност и устойчивост на мерките, се предвижда възможност за внасяне на необходими промени. След 2021 година, Стратегията може да бъде продължена, допълнена или изменена, в зависимост от постигнатите резултати и актуалната обстановка в образователната система в община Аксаково.

II. ВИЗИЯ

Устойчива и ефективна образователна система, отворена за промени и иновации, която създава среда, осигуряваща на всяко дете качествено, достъпно и отговарящо на реалните нужди на пазара на труда образование, възможност да се учи и израства като личност, мотивирана според своите желания, възможности и приоритети.

III. ОБЩА ЦЕЛ

Стимулиране на развитието на образователния процес, насочено към подобряване на знанията, уменията и възможностите за реализация.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Приоритет 1. *Въвеждане и утвърждаване на ценностите за личностното развитие и приобщаващото образование за обучение и възпитание на автономни личности с индивидуален напредък и успехи.*

Дейностите по Приоритет 1 спомагат за поставяне на детето и ученика в центъра на регионалната образователна система, за утвърждаване на учителя като лидер на промяната, за формиране и развиване на чувството за принадлежност и ангажираност към процеса на приобщаване от всички заинтересовани страни.

Специфична цел 1: Осигуряване на възможности за ранно разпознаване и оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа на личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование. Ранното оценяване се извършва от педагогическите специалисти в детската градина.

Ранното оценяване се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина. До настоящия момент в Община Аксаково се осъществява оценка на здравословното състояние на децата, чрез провеждане на профилактични прегледи и проследяване на тенденциите от лекарят и медицинските сестри, които работят в детските градини. Според анализите се наблюдава увеличение на болните деца с астма, със смущения в зрението, а като трети рисков фактор се посочва затлъстяването. Медицинските специалисти препоръчват по-голяма физическа активност на децата и възпитание във физическа култура.

Друга група деца, които подлежат на ранна оценка, но със съгласието на техните родители, са децата със СОП. Екип за комплексно педагогическо оценяване осъществява първична оценка на общото развитие на детето или ученика и препоръчва подходящи за детето вид и форма на обучение и ресурсно подпомагане.

Компоненти на признаците на даровитите деца могат да бъдат най-различни – интелектуални и академични способности, лидерски способности, творчески способности, използването на оригинални и нетрадиционни модели на мислене и работа, творчески способности в различните видове изкуства, способности за приемане и преобразуване на информация, за вземане на решения въз основа на правилна оценка, способности за самостоятелно и творческо действие, самокритичност, живо въображение и други. Групирането им позволява ефективно оценяване на заложбите на децата и предприемане на целенасочени действия за подкрепа и развитие на потенциала им, а също и преодоляване на социално-емоционалните им проблеми.

Мярка 1. Ранна оценка на дарби при децата и учениците.

Мярка 2. Ранна оценка на рискове в развитието на децата и учениците, които могат да създадат предпоставки за трудности в ученето и успешното им развитие.

Мярка 3. Създаване на информационна система за идентифицираните групи деца и ученици, за които е необходима подкрепа.

Специфична цел 2: Разработване и прилагане на политики за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Прилагането на активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми на Европейския съюз, както и чрез други фондове и програми, осигурява допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност за прилагане на иновационни методи, технологии и форми за подпомагане на личностното развитие на различните групи деца и ученици.

Мярка 4. Разработване на програми/проекти или актуализиране на съществуващи такива.

Мярка 5. Развитие на междуинституционалното сътрудничество за изпълнение на целите на приобщаващото образование и подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Приоритет 2. *Осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и ученик и на разнообразието от потребности.*

Специфична цел 1: Прилагане на ефективни стратегии, подходи, методи, форми и средства за осигуряване на обща подкрепа, насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик.

Мярка 6. Развитие на заложите и удовлетворяване на потребностите на надарените деца.

Мярка 7. Преодоляване на всички бариери за учене и осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за приобщаване на децата и учениците с обучителни затруднения, СОП и хронични заболявания.

Мярка 8. Осигуряване на обща подкрепа на ученици с проблемно поведение.

Мярка 9. Създаване на умения у децата и учениците за самостоятелно управление на кариерата.

Стратегическа цел 2: Осигуряване на безопасна, здравословна и осигурена с ресурси среда за подпомагане на процеса на въвеждане на приобщаващото образование и подкрепа на личностното развитие на децата и учениците. Изпълнението на стратегическата цел осигурява подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците, в съответствие с държавните образователни стандарти.

Приоритет 1. Осигуряване на общинската образователна система с квалифицирани, мотивирани и ангажирани с целите на институциите педагогически специалисти.

Специфична цел 1: Осигуряване на развитие на училищния екип за отговарящ на многообразието от ученици. Изпълнението на целта ще спомогне за придобиване или усъвършенстване на компетентностите на педагогическите и останалите специалисти от училищния екип в синхрон с училищната политика за приобщаващо образование.

Мярка 10. Осигуряване на училищата, детските градини и ЦПЛР с кадрови ресурс за ефективно реализиране на механизмите на приобщаващото образование.

Мярка 11. Осигуряване на въвеждаща квалификация на педагогическите специалисти.

Мярка 12. Осигуряване на продължаващата и специализирана квалификация на педагогическите специалисти.

Специфична цел 2: Развиване на приобщаващи дейности и практики.

Мярка 13. Повишаване обхвата на децата в детските градини при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве.

Мярка 14. Създаване условия за обхват на децата от началната и прогимназиална възраст във формите на целодневната организация на учебния ден, като ефективен механизъм за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Приоритет 2. Обезпечаване на училищните институции със стимулираща среда за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Приоритетът предполага подобряване на училищната среда както за учениците, така и за персонала.

Специфична цел 1: Създаване на достъпна физическа среда, която отговаря на потребностите на децата и учениците и осигурява подходящи условия за подкрепа. Целта предполага осигуряване на подкрепяща среда, която осигурява максимален комфорт и стимули за удовлетворяване на индивидуалните нужди на децата и учениците.

Мярка 15. Осигуряване на среда, подкрепяща личностно развитие на учениците

Мярка 16. Осигуряване на достъпна архитектурна среда

Мярка 17. Осигуряване на специализирана подкрепяща среда

Специфична цел 2: Ефективно ресурсно осигуряване на подкрепящата среда на общинско ниво.

Изпълнението на целта довежда до използване на експертизата на специализираните звена и институции в общините в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците. Обединява усилията на различни специалисти за постигане на целите на приобщаващото образование и удовлетворяване на многообразието от потребности.

Мярка 18. Използване на възможностите на Център за подкрепа за личностно развитие и ЦОП в областта за процеса на приобщаване на децата и учениците.

Мярка 19. Използване на възможностите на ЦОП, ЦПЛР, ЦСОП – Варна, РЦПППО - Варна и други специализирани институции в общината и в областта в процеса на приобщаване на децата и учениците.

Специфична цел 3: Създаване на институционален механизъм на общинско ниво за координация, контрол, наблюдение и оценка на дейностите по осигуряване на подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Мярка 20. Повишаване капацитета на заинтересованите страни от община Аксаково при планиране, управление и мониторинг на процеса на приобщаващото образование.

Специфична цел 4: Развитие на ключовите компетентности на учениците чрез занимания по интереси.

Постигането на оперативните цели на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна.

V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

- Брой деца и ученици, получили подкрепа – по видове подкрепа;
- Брой реинтегрирани деца и ученици – според профила на отпадналите от образователната система;
- Брой специалисти, ангажирани в процесите по осигуряване на подкрепа;

- Брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Брой институции, реализиращи дейности по подкрепа;
- Брой новосъздадени и/или преобразувани институции, предоставящи подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;
 - Брой институции с подобрена подкрепяща образователна среда;
- Брой институции с увеличен кадрови капацитет – назначени квалифициран кадри, в т. ч. училищни лекари, медицински сестри, педагогически съветници, психолози, ресурсни учители и др.;
- Брой реализирани проекти и програми, пряко насочени към осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Брой разяснителни кампании и публикации, свързани с изпълнението на стратегическите цели и планираните дейности.

Настоящата стратегия се реализира от община Аксаково в партньорство с Областна администрация – Варна, Регионално управление на образованието – Варна, Държавната агенция за закрила на детето, Дирекция „Социално подпомагане“, Регионална здравна инспекция, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - Варна, директори на детски градини, училища и център за подкрепа за личностно развитие, училищни и родителски настоятелства, общински културни институти, читалища. Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Аксаково е разработена съгласно националните и европейски приоритети за осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците, отразявайки обективното състояние, традициите и спецификата на всяка институция в системата на предучилищното и училищното образование. Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените. Постигането на целите е възможно с обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

VI. УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

След приемане на Стратегията от Общински съвет - Аксаково със заповед на Кмета се определя „Звено за изпълнение, мониторинг и контрол“ на Стратегията за развитие на образованието в община Аксаково за периода 2023-2025 година.

Звеното има следната структура:

- Ръководител – Заместник – кмет;
- Експерт – ресорен за образованието;
- Представители на образователните институции – директори на детски градини, директори на училища, директор на ЦПЛР;
- Представител на постоянната комисия по образование, култура, вероизповедание, спорт и младежки дейности към Общински съвет - Аксаково.

Изготвил:
Н. Куклева

Съгласувал:
Р. Илиева